

SLOVENE.

Političen list za slovenski narod.

Po pošti prejemam velja: Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za en mesec 1 gld. 40 kr.

V administraciji prejemam, velja: Za celo leto 12 gld., za pol leta 6 gld., za četrt leta 3 gld., za en mesec 1 gld. V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gld. 20 kr. več na leto. Posamezne številke veljajo 7 kr.

Naročnino in oznanila (inserte) prejema upravnništvo in ekspedicija v „Katol. Tiskarni“ Vodnikove ulice št. 2.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.

Vredništvo je v Semeniških ulicah h. št. 2, I., 17.

Izhaja vsak dan, izvemši nedelje in praznike, ob 1/6. uri popoldne.

Štev. 242.

V Ljubljani, v soboto 21. oktobra 1893.

Letnik XXI.

Iz državnega zbora.

Na Dunaju 20. okt. 1893.

Prememba volilnega reda.

Štajarski slovenski poslanec Mihael Vošnjak in tovariši izročili so danes včeraj omenjeni predlog glede premembe volilnega reda za slovenski Štajer. Po tem predlogu bi se število državnih poslancev v kmečkih občinah, ki so imele dozdej samo tri poslance, namreč v Celju, Ptuj in Mariboru pomnožilo tako, da bi jih imele odslej pet, ki bi se na posamezne okraje po Vošnjakovem predlogu razdeljivali v naslednji vrsti:

1. Sodnijski okraji Maribor, Slovenska Bistrica in Sent Lenart bi imeli 1 poslanca.

2. Sodnijski okraji Ptuj, Ormož, in Gorenja Radgona 1 poslanca.

3. Sodnijski okraji Celje, Vransko, Šmarje in Rogatec 1 poslanca.

4. Sodnijski okraji Gorenji grad, Sočtanj, Marenberg, Slovenji gradec in Konjice 1 poslanca.

5. Sodnijski okraji Laško, Sevnica, Kozje in Brežice 1 poslanca.

Vladni predlog o premembi volilnega reda pride v prvem branju v ponedeljek 23. t. m. na dnevni red; z njim vred prideta na vrsto tudi mladočeški Slavikov predlog o splošnji volilni pravici in predlog Bärnreitherjev, po katerem naj se za delavce osnuje nova skupina z 20 poslanci.

Ob enem se bode v prvem branju obravnavali tudi še vsi drugi v tej zadevi izročeni, a dozdej še ne rešeni samostalni nasveti. Predloženi pa so bili: 1. Štirje predlogi (Tilser, Plenner, Farnkranz in Gessmann) za neposrednje volitve v kmečkih občinah; 2. poslanec Ciani predlaga premembo volilnega reda za veliko posestvo na Tirolskem; 3. Fanderlik in Meznik priporočata premembo volilnega reda za mestne skupine in kmečke občine

na Moravskem; Ferjančič, Klun in Šuklje predlagajo premembo volilnega reda za kmečke občine na Koroškem; 5. Ebenhoch zahteva premembo volilnega reda za mesta na Gorenjem Avstrijskem; 6. Pernerstorfer tirja občno, neposredno in enako volilno pravico za vse državljane; 7. Fuss predlaga, da naj se šlezijski trgovinski in obrtni zbornici, ki zdaj voli z glavnim mestom, dovoli lasten poslanec; 8. Coronini Franc in Jacques priporočata posebno sodišče, katero naj bi potrjevalo ali zametavalo volitve.

K tem predlogom pride še gori omenjeni predlog Vošnjakov. Razun tega poročal je poslanec Klun da naj slovenski poslanci v prihodnji seji izroče tudi še predlog, po katerem naj se ljubljanski trgovinski in obrtni zbornici prizna lasten poslanec.

Razprava o volilni reformi bo toraj jako zanimiva in gotovo tudi živahna. Že danes so razdeljene vse karte za galerijske poslušalce, samo v ministerski loži je še praznih par prostorov. Govori se pa tudi, da hočeje dunajski delavci porabiti to priliko k demonstracijam, in da jih okoli 100.000 primaršira pred zborniško palačo, kjer hočeje povzdigovati poslanca Pernerstorferja in Kronawettra. Ker so po shodnem zakonu o zborovanju državnega zbora prepovedani shodi pod milim nebom, pač ni verjetno, da bi se tako zbiranje dopuščalo delavcem pred državnozbornsko palačo samo, marveč bode morala vlada skrbeti, da se zabranijo vse nepotrebne demonstracije, ki utegnejo še poostriti kritični položaj.

Kako se zasučje razprava o volilni reformi, se danes ne more vediti. Iz Budapešte, kjer je včeraj bival ministerski predsednik grof Taaffe, ter imel posebno avdijenco pri cesarju, se glavnemu levičarskemu listu „N. fr. Presse“ poroča, da politični položaj ni tako kritičen, kakor se je te dni sploh go-

vorilo in trdilo, in da zaradi volilne reforme državni zbor ne bode razpuščen. Pač pa se to zgodi, ako zbornica zavzre izjemne odredbe za Češko in vladi na ta način izreče nezaupnico. Ker se odsek za izjemne odredbe voli še le v ponedeljek 23. t. m., meritorična razprava o tej zadevi ta mesec gotovo ne pride več na vrsto, če bi tudi obveljal nasvet, katerega mislijo staviti Mladočehi, da naj se namreč odseku naroča, podvzati se in zbornici že v osmih dneh predlagati svoje poročilo in svoje nasvete. Samo „N. W. Tagblatt“ še danes popoldne trdi, da se državni zbor razpusti še pred glasovanjem o volilni reformi menda že prihodnji ponedeljek.

Gledé volilne reforme se iz gori omenjenih poročil iz Budimpešte sodi, da v drugem branju ne pride tako hitro na vrsto. Če tudi državni zbor odide svoji osodi, ni misliti, da bi bil državni proračun dovršen pred koncem meseca maja.

Ker je pa ministerski predsednik rekel, da naj se zbornica s to rečjo peča še le po dovršenem deželnobrambovskem zakonu in državnem proračunu, bo imel volilni odbor dosti časa, preresetavati to reč in se ob enem pečati tudi z raznimi drugimi predlogi, ki zadevajo premembo volilnega reda.

Nemogoče pa je, že zdaj povedati, kaj iz volilnega reda pride na dan. Vse stranke brez izjeme so se sicer izrekle zoper vladni predlog, kakoršen je, toda vsakatera iz drugih uzrokov; zato bo pa jako težko, te različne koristi spraviti pod jeden klock in novemu predlogu dati tako obliko, da bodo z njo za prvi hip zadovoljne vsaj vse večje stranke.

O pomislekih, ki jih imajo večje stranke zoper vladni predlog gledé volilne premembe, sem „Slovenec“ deloma že pisal, deloma so razvidni iz skleptov, ki so jih včeraj storili in objavili razni klubi. Dostične obravnave so bile zaupne, zato listi dosti na-

LISTEK.

Pismo.

Gospod vrednik!

Vsak dan torej jo vendarle po večkrat prižvižga k Vam v Ljubljano novi „Kočevar“! To je namreč med ljudmi ime za novo dolenjsko železnico. Prav modern je ta „Kočevar“; vse ga hvali, kako je eleganten, kako ličen, kako rahlo da teče, kar je posebnega pomena za nervozno naše stoletje; pa modern je tudi, ker je tako — drag!

Celó vsikdar „fortschrittlich gesinnte“ Kočevarje uči — konservatizma, da namreč vsled visokih tarifov za blago rajši po starem še vozijo blago z živo vprego!

Odkar smo v tesnejši zvezi z Dolenjsko, gotovo dobite tudi Vi več novic od tam, saj jaz jih več slišim, a za danes samo jedno iz Ribnice, kjer je nedavno ljubljanski „Sokol“ slavil svoj ribniški narodni praznik.

Poročali ste namreč, da so Ribničani izvolili za častnega tržana tudi Balohovega barona iz Gorjan. Malo čudno je to za narodno-napredno Ribnico. Toda kaj se hoče, grajščina je blizu. Ko so namreč pestili nekega ribniškega moža, zakaj je glasoval za to, odrezal se je: „Zato, da bom z grajščakom ložje za hraste „zglihal!“

Toda kaj hočemo, saj je tudi narodni župan ribniški, — kakor so mi pripovedovali, — končal ob otvoritvi dolenjske železnice svoj nagovor pred ministrom na ribniškem kolodvoru z nemškimi besedami!

Narodno-napredna Ribnica je torej lahko ponosna na svoje veljake! — Ad vocem: veljak! Niste še, gospod vrednik, poročali v svojem listu, da ste dobili v Ljubljano novo luč, ki je dozdej brlela nekje tam doli pod krškim mernikom. Dr. Romih a imate v Ljubljani, kot namestnega učitelja na učiteljski pripravnici. S tem so res ribo vrgli v vodo. Kam drugam namreč, ako ne na učiteljsko pripravnico, hočeje s takim vzgojeslovcem, kakor je dr. Romih, ki ima vsega Lindnerja v mazinu. Po mojem mnenju so k temu največ pripomogle lavorike, ki si jih je privojeval v sloviti borbi z dr. Mahničem.

A propos! Dr. Mahnič a so imeli Vaši radikalni kolege zopet na dnevnem redu v svojih predalih. Pečali so se, kakor pravcati „enfants sans souci“, tudi z ženskim vprašanjem. Stvarno, kakor vsikdar baveč se s tem vprašanjem, prišli so do sklepa, da sta si v tem nasprotna dr. Mahnič in dr. Lampe.

To sevéda je dogodek, ki se je moral razbobotati „urbi et orbi“. — Meni se je pri tem le nekaj čudno zdelo.

Liberalni listi duhovnom očitajo, da ne smejo

imeti nobene svobode; kakor hitro pa sta se tukaj dva duhovnika le v obliki nekoliko drugače izrazila, precej zlorablja jo isti liberalni listi to svobodo v svoje namene. „Človek, to je njegov slog“, ta rekjo že često navajal bivši Stritar, a kakor se kaže, tudi za Vaše radikalne kolege — brez vspeha.

Sploh pa kaže ta dogodek, koliko vpliva imata ta naša dična učenjaka, ki naj bosta pozorna tudi na besede, ki jih zapišeta, ker ne le smisel, marveč tudi besede njune devljejo se na tehtnico.

Gledé teh dveh veleumov je moja misel ta: Mi hvalimo Boga, da je nam Slovincem dal tako redkih mož, kakor sta dr. Mahnič in dr. Lampe, podpirajmo ju pri njunem delovanju, nasprotnikom pa prepustimo, da med njima iščejo nasprotja, če tudi z lučjo po dnevno. „Habeant sibi!“

Gledé ženskega vprašanja pa dovolite, gospod vrednik, da tudi jaz povém svojo. Ker pišem listek, morda bo najprimernejša v verzih:

„Gutmüthig haben Gänse lange Zeit
Zum Schreiben ihre Federn uns gewieht;
Das sollte länger nicht so bleiben:
Sie fangen an jetzt selbst zu schreiben.“

Ne črtajte mi teh krasnih verzov, g. vrednik! Bodite prepričani, da je ženska narava tudi šali pristopna, in da Vam s tem ne prepodim nobene „dopisovateljice“, ako katero sploh imate.

Toda kaj Vi, g. vrednik, sedaj povprašujete po dopisnikih in „dopisnicah“, namreč ženskih, odkar

pačnega poročajo zlasti iz konservativnega kluba, čegar izjava je najkrajša.

Ali kar je treba še povedati, povedal bo pri prvem branju načelnik grof Hohenwart, kateremu je klub soglasno to naročil, sklenivši, da se razven njega pri prvem branju nihče več ne oglasi k besedi.

Kako Slovenci sodijo o volilni premembi, sem že prej poročal ter le še dostavljam, da se s temi načeli strinja ogromna večina konservativnega kluba; ni torej res, kar pišejo nekateri listi, da so slovenski in hrvatski poslanci odjenjali od svojih načel in se udali klubovi želji; od parlamentarne komisije je bila marveč s premislekom kluba predložena taka resolucija, da so mogle vse skupine za njo glasovati brez predsodkov za svoje vedenje pri meritorni razpravi.

Včerajšnji dunajski listi so poročali, da so se izjave konservativnega, poljskega in levičarskega kluba cesarju vsled njegove želje precej včeraj telefonično naznanile v Budimpešto, kar priča, da se vladar posebno zanima za to zadevo in da pazljivo zasleduje dogodke in pojave političnega položaja.

Tudi zbornični predsednik baron Chlumecy je bil včeraj v Budimpešti, da se o pričetku zborovanja v imenu predsedništva pokloni cesarju. Brez dvoma mu je pri tej priliki tudi poročal o političnih razmerah, ki sedaj prevladujejo v zbornici.

Zgolj nujni predlogi.

Na dnevnem redu današnje seje stal je kot jedina točka zakon, po katerem naj se zdatno raztegne zavarovanje proti nezgodam. Ali celó ta jedina točka ni bila rešena in sploh še v razgovor ni prišla.

Po razdelitvi došlih vlog je namreč poslanec P l e n e r v imenu budgetnega odseka predlagal, da naj se razpravljajo od budgetnega odseka rešeni predlogi, dasiravno danes še niso bili na dnevnem redu. Dotični predlogi zadevajo: 1. podpore, ki so se vsled uim dovolile Galiciji, Bukovini in Tirolski; 2. preiskavo, katero naj vlada nemudoma zaukaže zaradi velike bēde, ki je vsled suše in slabe letine nastala v severnih čeških okrajih; 3. podaljšanje obroka za povrnitev brezobrestno deželi Tirolski ob času hude bēde za podporo dovoljenega posojila; 4. predlog, da naj se prodaja soli za živino prične že s 1. januarjem leta 1894.

Nujnost je bila sprejeta brez ugovora in so dotični predlogi budgetnega odseka obveljali brez prememb; samo pri drugi točki je bil sprejet še dostavek poslanca Tauscheta, da naj država nemudoma dovoli nekaj denarja za nakup krme, ki se ima razdeliti revnejšim posestnikom, da jim ne bo treba prodajati živine.

Ker je šla ura že na tri, ko so bile rešene te zadeve, je predsednik sklenil sejo in prihodnjo sejo napovedal za ponedeljek, 23. t. m.

dobivate dopise „iz rumene hiše v Trstu“, kakor Vam očita „Narod“. Ker ta list pravi, da jih Vam pošilja „oficijozus“, mora biti rumena hiša stanovanje tržaškega cesarskega namestnika.

Tudi jaz sem bral opis o potovanju tržaškega namestnika v Vašem listu, a reči moram, da nisem ondi našel nobene pohvalne ali oficijozne besede, zato pa moram reči, da tisto očitanje v „Narodu“ smrdi po tendenciozni neresnici. Pač pa moram pritrditi, da ste bili že večkrat v dotiki z rumeno hišo v Trstu, ker so Vam namreč „Slovenca“ konfiskovali zaradi člankov ali dopisov iz Istre in ob Istri. Take zveze Vam, nađejam se, celó „Narod“ ni nevoščljiv!

Ne zamerite pa, g. vrednik, da je Vaš kolega v tej stvari tako malenkosten. Sedaj namreč nima nujnejših poslov.

Res je bil sicer v ljubljanski kazini shod socialistov, res so na tem shodu govorili le nemški, slovenski le bolj tolmačili, res so na tem shodu povdarjali, da jim je narodnost deveta briga, a „Narod“ o vsem tem nič ne vé, on ni imel do danes zato nobene grajalne besede, isti „Narod“, kateremu je narodnost nad vse!!

Čudna ta zagonetka, kaj ne da, seveda le za one, ki menijo, da je „Narodu“ res kaj na narodnosti. Ta dogodek pa priča, da mu na tem nič ni. Vaš kolega namreč se zadira ob tej priliki ne na socialistični internacionalizem, marveč v Vas, ker

Politični pregled.

V Ljubljani, 21. oktobra.

Kaj bo de sedaj? Po časopisih se ugiblje, kaj bo de sedaj, ko so se vsi trije večji klubi izrekli proti volilni reformi. Nekateri mislijo, da grof Taaffe odstopi. Po mnenju družih za to sedaj še ni pravega povoda. Izjave treh klubov še ni nobena nezaupnica parlamenta. Zaradi taci izjav bi ne odstopilo ministertvo niti v Angliji, niti v Franciji. Po našem parlamentarnem redu mora se vsaka vladna predloga izročiti kakemu odseku v pretres in tako bo de tukaj. Kaj izjavijo vodje klubov, to ni posebnega pomena. Po parlamentarnih običajih o obstanku vlade odločujejo le glasovanja. Glasovanje pa more biti še-le pri drugem branju. Ta čas se bo de pa vršila mej vlado in strankami še razna posvetovanja in pogajanja in kdo vé, če se ne doseže še kako sporazumljenje o volilni reformi, če drugače ne, pa tako, da se vsa stvar pusti lepo v odseku obležati, kakor je že obležalo več drugih važnih predlog. Zaradi volilne reforme pač grof Taaffe ni v največji zadregi, če bi le dobil večino za izjemno stanje na Češkem. Tukaj se hoče baje levica nekaj kujati. Če bi zbornica glasovala v tej stvari proti vladi, potem bi pa pač vladi ne preostajalo drugega, kakor da odstopi ali pa zbornico razpusti. Za poslednje se že razne stranke pripravljajo. Levica pa vstopi potem v volilni boj z dvema čisto različnima gesloma. Večina levičarjev bo de razvila kot svoj program varstvo nemštva in pa srednjih stanov. Manjšina pa zapiše na svojo zastavo občno enakomerno volilno pravico. Pod to zastavo se bo de levičarji borili v več krajih proti protisemitom. Volitve bo de torej mej levičarji na pravile hud razkol, ki se ne bo de dal lahko poravnati.

Narodne kurije. V dunajskem „Fremdenblattu“ nekdo priporoča, da bi se v postavodajnih zastopih osnovala posebne narodne kurije v varstvo raznih narodnostij. Dotični člankar misli, da bi se z narodnimi kurijami dala odstraniti nevarnost za nemško posest, ako se vpelje občna volilna pravica. Kako si člankar prav za prav domišlja te kurije, ne vemo. Vsekako se pa nam dozdeva, da bi utegnile postati le velika ovira parlamentarnemu delovanju. Če bi se dala kurijam pravica ugovaranja vsakemu novemu zakonu, s katero bi se kaj dotikal narodovega vprašanja, potem pač Slovani za take kurije ne morejo glasovati, dokler se dejanski ne izvede narodna enakopravnost, ker bi sicer nemška burja bila nepremagljiva ovira narodne enakopravnosti.

Nemška socijalna stranka. Iz poročila nemške socijalne stranke je razvidno, da so socialisti razdelili Nemčijo v 46 agitacijskih okrajev. Posebno se v poročilu naglašja, da se je socializem razširil tudi mej Poljaki in se poljski delavci že lani imeli velik socialističen shod. Nemški socialisti imajo 56 časopisov, ki so vsi jako razširjeni. Njih

ste se drznili označiti socijalno internacionalo ter povedali, da ji je narodnost deveta briga in pravi: Sicer se pa našemu narodu ni bati toliko socijalnega internacionalizma, nego novodobnega klerikalnega.

Te besede in ta dogodek, gospod vrednik, radite si dobro zapomniti, morda Vam bo ž njim še kdaj vstreženo.

Značilno je, da pri tem dogodku „Sl. Narod“ pušča za mejo narodno stran, ter da se izigrava za čuvatelja npravnega katoliškega življenja. Vi ste namreč objavili lep opis občnega zbora „Katol. političnega društva“ v Konjicah. Tam je med drugim poročal poslanec M. Vošnjak o postavi, ki dovoljuje „prosto ženitev nemaničev“. Vi k temu poročilu, kakor sem videl, niste dostavili nobene svoje sodbe. „Narod“ pa to stvar tako-le speljuje: „Da so baš naši ultraklerikalci pravi možje za remeduro sedanjih nezdravih socijalnih razmer in da imajo oni v istini srce za delavca-trpina, to dokazuje „Slovenec“ prav sijajno v isti številki s tem, da porogljivo nazivlja „nemaniče“ tiste delavce, katerim naj revščina prepove zakon... Ne da bi hoteli podrobneje razpravljati vprašanje, omenimo naj tu le toliko, da kolikor je nam znano, baš utesnitev prostega zakona najbolj pospešuje razvoj konkubinata in prostitucije in s tem hkrati uničuje pravno katoliško življenje, za katero se vredniki „Slovenčev“ v teoriji tako krepko potežajo.“

blagajnica je lani imela dohodkov 258.326 mark, stroškov pa 316.688 mark. Primanjilje se je pokrilo iz rezerve. Letošnje leto so bili stroški posebno veliki, ker so bile državnotborske volitve in so se agitacije porabile velike vsote. Iz povedanega je razvidno, da je socijalistična stranka jako dobro organizovana in se zatorej ni čuditi njenemu napredku. Ta stranka vedno deluje, dočim se druge gibljejo le pred kakimi volitvami. Od socialistov bi se druge stranke pač lahko marsikaj naučile.

Cerkveni letopis.

Okrožnica papeža Leona XIII. o rožnem vencu.

III.

Tretje glavno zlo, za katero je treba iskati zdravila, kaže se v največji meri pri naših časovnih sovrstnikih. Ljudje prejšnjih časov bili so bolj navezani na pozemeljsko, nego je dovoljeno, ali vendar niso popolnoma prezirali nebeškega; že pametnejši pagani so učili, da je to življenje za nas le prenočišče, ne pa stalen dom, začasno bivališče, ne pa stalno stanovanje. Novodobni ljudje, če tudi so poučeni v krščanstvu, vendar tako hrepené po minljivih začasnih dobrih, sedanjosti, da v svojo največjo nečast hočejo spemiti na boljše domovino v blaženosti večnega življenja ne le izbrisati, temveč kar popolnoma izrjavati in uničiti, če tudi opominja Pavel: „Tukaj nimamo stalnega bivališča, temveč le iščemo bodoče.“ (Hebr. 13. 14.) Če zasledujemo vzroke te prikazni, opazimo pred vsem, da mnogi mislijo, da misel na oni svet uničuje ljubezen do zemeljske domovine in blaginjo skupnosti. Pač je ni bolj prazne in nespametnejše trditve, kajti že v svojem bistvu skrb za bodoče stvari tako ne navezuje človeškega duha, da bi ga popolnoma odvrčal od časnih dober.

Kristus je sicer priporočal, da naj najpoprej iščemo božjega kraljestva, ali ne tako, da bi vse drugo puščali na strani. Če raba sedanjih stvari in ž njo zvezano pošteno okrepujoče razveseljevanje služijo v pomnoženje in poplačilo krepostij, če sijaj in vredba pozemeljske države, s katero se tako popeljša skupnost smrtnikov, posnema sijaj nebeškega kraljestva, in to ni nič nepristojnega za posvetna bitja in ne nasprotuje božjim nameram. Bog je začetnik prirode in milosti, ne zato, da druga drugo ovira, in druga drugi nasprotujeta, temveč da v prijateljski zvezi skupaj hodita, da pod vodstvom obeh ložje po božjih potih dosežemo ono nesmrtno blaženstvo, za katero smo mi smrtniki rojeni. Toda posvetni, jedino sebe ljubeči ljudje, kateri v nizkotnem mišljenju vse svoje mišljenje obračajo le posvetnim rečem, tako da se vzdigniti ne morejo k višjemu od posvetnih dober in po večnem hrepeneti. Z nerednim življenjem zgube popolnoma večnost izpred oči.

Bog ne more človeka huje kaznovati, kakor če pusti, da pozabi na večno dobro in vse življenje le

Vzemite v roke „Slovenca“ št. 238, pogledajte na prvo stran, kjer je poročilo ob omenjenem občnem zboru in potem primerjajte ta komentar... toda kaj hočete, saj je že Horac tožil: — media inter carmina poscunt — Aut ursum, aut pugiles, hisnam plebecula gaudet.

Gledé stvari bi še to pripomnil, da upray o tem predmetu je „Narod“ v prejšnjih letih jednako pisal in v istem smislu mnogokrat poročal iz zborovanja graškega deželnega zbora, ko so slovenski poslanci zahtevali omejitve ženitve; skoro se ne motim, ako trdim, da celo sedaj seveda porogljivo izraz „nemaničev“ je izrasel na „Narodovem“ zelniku. Za omejenje ženitev nepremožnih ljudi, se je izrekla kmetijska enketa leta 1884, to je ista enketa, o kateri je „Narod“ trdil, da je z veliko večjo temeljitostjo pretresala narodno-gospodarska vprašanja, nego I. slov. katol. shod. — Nasproti pa je res, da v resolucijah I. slov. katol. shoda ni govora ob omejevanju zakona, dasi sem čul in to bo Vam, gospod vrednik, bolje znano, da se je to pri pripravljalnem zboru predlagalo, a se z ozirom na določila cerkvenega prava opustilo.

Toda kam sem zašel? Seria in crastinum!

Nedavno sem čital menda v uradnem listu, da je deželni svet kranjski dovolil vstopiti dvema dijakoma na ljublj. višjo gimnazijo, katerih vodstvo ni maralo vsprejeti. To sta namreč dva izmed onih „nemških buršev“, ki so imeli lani posebno dijaško društvo. Ti mladi nemški burši so bili,

ustreza telesnim čutom. Tej nevarnosti izogne se tisti, ki večkrat moli rožni venec in v njem omejene slavopolne skrivnosti premišljuje. Kajti ti skrivnosti so, iz katerih krščanskemu dubu sije najsvetejša luč na ona dobra, katerih ne vidi naše oko, katere je pa Bog pripravil, kakor trdno verujemo, tistim, „ki v njega verujejo“. To nas pouči, da smrt ni nikakor vse uničujoči in razrušujoči konec, temveč potovanje v drugo življenje. Nas uči, da je pot v nebesa vsem odprta; če ugledamo Kristusa tja se vračajočega, spomnimo se vesele obljube: „Grem, da vam pripravim mesto. Uči nas, da pride čas, ko Bog posuši vsako solzo očem in ne bode več niti žalosti, niti tuge, niti bolečine“, temveč vsi bomo pri Gospodu in Bogu podobni, ker ga bomo gledali, kakoršen je, v vsem njegovem veličanstvu, kot sovrstniki svetnikov, v blaženstvu vkupe z našo veliko kraljico in materjo.

Duša, ki take stvari premišljuje, se mora razvneti in govoriti z onim presvetim možem: „Kako se mi gnusi zemlja, ko premišlujem nebo.“ Potem se lahko tolaži, „da tiranstvo in lahke breme naših težav nam pridobi večno slavo“. To je jedini dostojni način, da čas spravimo v zvezo z večnostjo, posvetno državo pa z nebeškim kraljestvom; kajti na ta način se vzraja novi in vzvišeni duhovi. Če je pa teh veliko, se pa ohrani dostojnost in veljavnost države; resnica, dobro in lepo bode cvetelo, vrejeno po onem vodilu, ki je vse resnice, dobrote in lepote najvišje načelo in večni vir.

Sklep.

Sedaj je vsem jasno, kar so v začetku izrekli: kako silen in plodovit je rožni venec in koliko premore proti zlomu časa, koliko primore, da se obvarujejo največjih nevarnostij države. — Te sile bodo posebno deležni, kakor je lahko spoznati, vsi tisti, ki so združeni v bratovščino svetega rožnega venca, ki so med sabo zvezani s trdno bratovsko vezjo in so pred drugimi v posebni službi svete Device.

Te bratovščine, katere so ustanovljene pod papežev avtoriteto in katerim so papeži podelili razne pravice in odpustke in katere vodijo posebni predstojniki, se shajajo v določenih časih in so preskrbljene z najboljšimi pripomočki, da se razvijajo v svetosti in koristijo družbi človeški. To so takorekoč vojne in krdele, ki bijejo bitve za Kristusa z njegovimi najsvetejšimi skrivnostmi, pod varstvom in vodstvom nebeške kraljice, in kako prijetne so jej njih prošnje, pobožnosti in slovesnosti, se je vselej jasno pokazalo, najlepše pri Lepantu.

Primeroma je, da za osnovo, povzdigo in vodstvo tistih družeb delajo ne samo učenci svetega Dominika, če tudi so ti po svojem poklicu k temu obvezani, temveč vsi dušni pastirji z veliko gorečnostjo, posebno v onih cerkvah, kjer so že redno. Naša srčna želja je, da tisti, ki kot misijonarji Kristusu nauk oznanjujejo divjim narodom ali ga pa utrjujejo pri omikaneih, v tej smeri delujejo. — Ne dvomimo, da bode na vzbujanje vseh imeno-

kakor je hvalevredno, tako častizeljni, da so hoteli ovekovečiti to svoje društvo na svetu. Ker pa poleg popivanja in modernega „sabljanja“ za druge junake čine niso imeli časa, zato so si proslavili in zagotovili svoja lica s — fotografijo, na kateri so ti nadobudni burši s Tevtonijo seveda naslikani v polni paradi.

Zaradi teh velečinov, vsled katerih so taki mladi gospodiči baje prezreli za gimnazijo ter se jim torej ni potreba pripravljati za maturo, jih v gimnazijo niso marali, a višji gospodje so jih pa ponižali ter jim zopet dovolili, da vstopijo na gimnazijo. Jaz, ki dijake rad imam, sem s tem prav zadovoljen, samo to želim, da se jednako ljubeznivo, kakor tukaj z nemškimi, dela vselej tudi s slovenskimi dijaki.

Sploh pa bi Vam imel o ljubljanskih šolskih razmerah še marsikaj napisati, to pa bom storil pozneje, ker vem, da pri sedanjih parlamentarni krizi na Dunaju ne marate mnogo za listkarje, pač pa natezate ušesi, kaj da bote slišali z Dunaja.

Jaz le obžalujem poslance, ako jih Taaffe razžene sedaj na zimo, ker se na Dunaju prične še le pravo dunajsko življenje. — Toda kaj hočemo? Marsikdo je že vzdihoval:

„Es wär' zu schön gewesen,
Es hat nicht sollen sein!“

O—v.

vanih mnogo krščanskih vernikov pristopilo družbi in hrepenelo po dobrih, katere smo mi razložili, po tistih, v katerih je, rekli bi, temelj in bistvo rožnega venca.

Po vzgledu udov teh bratovščin se bode pa večje češčenje rožnega venca razširilo tudi na druge vernike, ki bodo tako vzpodbujeni, večjo skrb obračali na to, da bi bili, kar je naša presrečna želja, v bogati meri deležni teh koristnih dobrot.

Nam sveti to upanje in Nas vodi ter tolaži v velikih težavah, in da se to upanje izpolni, bode pomagala ustanoviteljica in učiteljica rožnega venca Marija, katero prosimo.

Nadejamo se, da bodo po vsem vašem prizadevanju Naši pouki in želje v blagor rodbin, mir narodom in k vsemu dobremu.

V tem podelimo kot jamstvo božjih darov in Naše naklonjenosti Vam vsakemu posameznemu, Vaši duhovščini in narodu ljubeznipolno v Gospodu apostolski blagoslov.

Dano v Rimu pri sv. Petru dne 8. sept. 1893, v šestnajstem letu Našega pontifikata.

Papež Leon XIII.

Misijon pri Št. Petru pri Gorici.

Sv. misijon se je obhajal menda prvič — vsaj ljudje se ne spominjajo na drugega — v Št. Petru pri Gorici od 8.—15. oktobra. Izvrstno sta ga vodila preč. gg. oo. Fran Doljak in Mihael Tomazetič iz družbe Jezusove.

Dasi je bilo vsled prejšnjega dolgotrajnega deževja na polju mnogo zastanega — nujnega — dela, vendar so ljudje hodili prav pridno poslušat krasne govore in do srca segajoče izveličanske nauke. Sv. obhajil je bilo več, kakor šteje fara duš. Toliko ljudij pa še ni imel Št. Peter v svoji sredini, kolikor jih bilo v nedeljo popoldne pri sklepu sv. misijona. Cerkev, drugokrate malo kedaj polna, je bila tako natlačena, da bi svinčena kroglica ne bila mogla na tla, a zunaj je bilo vsaj še štirikrat toliko naroda. Procesija z misijonskim križem okoli in po vasi, katerega so mladeniči nosili, truma belo oblečenih deklic in deklet pa spremljevala, je bila ogromna.

V ponedeljek jutro je bila še pridiga od vernih duš, peta sv. maša in molitve za rajne, potem so se začeli preč. gg. oo. misijonarji odpravljati. Pred odhodom prišli so v farovž vsi občinski starešini, razun g. župana prevz. g. grofa Coronini-ja Franca, ki je zdaj pri državnem zboru na Dunaju, se preč. gg. oo. misijonarjem najtopleje zahvalit za požrtvovalni trud in presrečno opomine milosti, katere so nam ob času sv. misijona podelili.

Milostljivi Bog naj jim povrne njih blago prizadevanje, nam pa podeli vstrajno moč dopolniti to, kar smo jim obljubili.

Vprašanje o beneškem patrijarhatu.

Že stara beneška ljudovlada imela je po posebni milosti papežev predpravo, imenovati beneškega patrijarha. Ko si je Avstrija prisvojila Benečijo, dal je papež Pij VII. leta 1817 avstrijskemu vladarju Francu I. omenjeni privilegij. V buli je rečeno, da privilegij je podeljen milostno od papeža: „Tebi, Franc I., in Tvojim naslednikom vladarske hiše avstrijske!“ Sedaj pa, ko je zgubila Avstrija Benečijo, prilastuje si laška vlada pravo, imenovati beneške patrijarhe. Sv. stolica taji vladi to pravo, ker je bil podeljen privilegij določenim osebam, določeni dinastiji, ne osebam, in ker jasno je v nauku, da cerkev ne more priznati preganjaleu milosti, privilegija, katerega je užival prej dobrotnik. Laška vlada, katera je oropala papeža države in prostosti, ga preganja, ga je vječila v Vatikan, ni ugodila v nikaki zadevi papežu, zahteva sedaj privilegij. Ker mirnim potom ne more do svrhe, hoče s strahovanjem in silo. — Sklenila je odslej odreči „ex-quot“ vsem novim škofom, dokler se ne upogne papež in zadosti želji laške framaçonske vlade. Dosedaj je odrekla „ex-quot“ okrog 40 novim škofom. Zares prosta je cerkev v Italiji!

Liga + 25.

Dnevne novice.

V Ljubljani, 21. oktobra.

(Volitve volilnih mož) na Notranjskem zvršile so se ugodno za konservativno stranko v Rovtahu in v Knežaku; v Slavini je zmagal vpliv gosp. Dekleve.

(Nove laške šole v Gorici zaprte.) „Slovenec“ je poročal o svojem času, da je otvoril mestni šolski svet v Gorici nekaj novih laških šol. Za jedno teh

šol niso mogli zbobnati zadostnega števila otrok. V jedni ulici, v kateri stanujejo večinoma Slovenci, — tako nam je pravila slovenska mati, — so nabirali Lah! s polo v roki imena slovenskih otrok, prigovarjali slovenskim starišem, naj vpišejo svoje otroke v bližnjo laško šolo, jim obljubovali knjig, obleke itd. Mnogo so jih speljali na led, mnogo se jih je podpisalo, a kadar je bilo treba dati otroke v šolo, se jih je mnogo skesalo, ter poslali so svoje otroke v slovensko šolo. Prav tako! Svoji k svojim! Goriški Slovenci podali so zakonito utemeljen utok proti ustanovitvi novih laških šol. Mestni šolski svet se ni brigal za utok in otvoril začetkom šolskega leta 1893/94 nove šole, predno se je vročila Slovence rešitev utoka. Slovenci niso mirovali. Vložili so novi priziv, pritožili se, da mesto je odprlo šole, predno je bil rešen utok, in nujno prosili deželni šolski svet, naj takoj zatvori nove šole. To je pomagalo! Pretečeni ponedeljek je dež. šolski svet sklenil zapreti nove laške šole. To je pravično! Kljub večletnemu boju si Slovenci ne morejo priboriti v Gorici šol, do katerih imajo pravo po zakonu, in Lah! naj bi jih imeli več, nego dopušča zakon?! Da Lah! ne bodo mirovali, da bodo pisali nove prizive, vémo. Vémo pa tudi, da veljajo zakoni ravno tako za Lahe, kakor za Slovence, in zato se nadejamo, da pristojni krogi bodo, uvaževaje zakon, pravični opravičenim tirjavam goriških Slovencev, zajezili polasčevanje slovenskih otrok s tem, da potrdijo odredbo deželnega šolskega sveta.

(Ogenj.) Gorelo je v sredo, dne 18. t. m. zvečer, v Biščah, v fari ibanski. Zgorela so posestniku Vragu vsa poslopja, le kozolec mu je ostal. Zraven tega zgorela mu je tudi ena kobila, eno žrebe in eno tele. Požarna bramba dolska je prišla hitro na pogorišče ter je rešila, kar je bilo še mogoče oteti. Nesrečnež je bil zavarovan za majhno svoto.

(Dr. Tavčar proti poljanskemu županu Urbanu Pintarju.) Včeraj, dne 20. t. m. bila je vzkljena obravnava pri tukajšnjem c. kr. deželnem sodišču vsled pritožbe Urbana Pintarja, župana v Poljanah nad Skofjo Loko, kateri je bil pri prvem sodišču v Skofji Loki pred nekaj tedni obsojen zato, ker ga je dr. Tavčar tožil, češ, da ga je osebno žalil z besedami: „Dr. Tavčar se laže.“ — Župan Urban Pintar je dognal dokaz resnice in vsled tega je dr. Tavčar to svojo osebno pravdo konečno izgubil in povrniti mora Urbanu Pintarju vse stroške, akoravno se je bil tudi dr. Tavčar pritožil zoper škofjeloško razsodbo, češ, da je župan U. Pintar bil tam premalo kaznovan. Tudi to pritožbo je hkrati izgubil in Urban Pintar je popolnoma oproščen. Zoper vse to ni več pritožbe. — Župana Pintarja je zastopal dr. Papež.

(Shod v kazini.) „Slovenec“ je poročal da je bil ljudski shod uprizorjen od „delavskega izobraževalnega društva“. Načelnik društva A. Grablovic izjavlja, da ni bil shod od društva uprizorjen, ker tega ne dopuščajo pravila, v smislu katerih je politika izključena. Shod so sklicali privatni osnovatelji.

(Pravila slov. „Alojzijevešča“) v Gorici je vis. namestništvo potrdilo. Začasni odbor jih bo v kratkem objavil.

(Godbeni strej) o katerem smo že poročali, se vidi v deželnem muzeju jutri v nedeljo od 10. do 12. ure dopoldne in od 2. do 6. ure popoldne. Vstopnina znaša 20 kr. od osebe.

(S Trsata) se nam poroča: V „Glasniku jugoslovenskih franjevac“ čitam sledeče: Preč. o. general franč. Alojzij iz Parme, vračajoč se iz svete dežele, na potu iz Jeruzalema v Jafu, vozeč se na vozu s kustosom in podkustosom svete dežele, je padel z vozom vred 8 do 10 metrov globoko v neko jamo, v katero vsako leto pade kakšen popotnik in v nje celó tudi pogine. Kakor hitro so zapazili nevarnost, so se vsi štirje, namreč general, kustos, podkustos in voznik priporočili sv. Antonu padovanskemu. Kustos skoči srečno iz voza in se prime za kraj ceste, a preč. general in podkustos padeta z vozom vred v jamo. Na konja pritisne voz; vsled tega sta oba konja poginila. Preč. o. general in podkustos sta ostala zdrava. Le malo sta se ranila. Ko so prišli v Jafu, so šli vsi štirje v hram božji, da se zahvalijo Bogu in sv. Antonu. V zahvalo so zapeli „Te Deum“ in „St. quaeris miracula“. Prečastiti o. general je popolnoma zdrav dospel v Rim 25. septembra.

(Iz Prage.) 13. oktobra. V vredništvu „Nar. L.“ je iskal policijski uradnik rokopis o pozdravljenju

Čehov v Ameriki. Hotel je iskati tudi v Gregrovem stanovanju, kar se pa ni zgodilo, ker doktorja ni bilo doma. Uradnik je stanovanje zapečatil. Z vrednikom Anyžem in dr. J. Grégrom se je pričela preiskava. — Taborski politični shod je bil razpuščen. Niso hoteli poslušati Langa, ki je hotel vedno Mladočehe zagovarjati. — Za češko realko v Budjejevicah bode morala država prispeti, ker je društvo samo poslopje zidalo (100.000 gld.) in ne more zanprej toliko storiti, da se vzdrži, kakor je to že storilo; dalo je namreč v ta namen tudi že 100.000 gld. — Shkar Aleš je naslikal matične karte. Nahajajo se na njih: Bela gora, Říp, Karlstein, češki lev, Přemysl oratar, Přemysl Otakar II., Jurij Poděbratský in enake zgodovinske slike. Cena jednigri je 50 kr. — Mestno policijo bodo pomnožili za 100 pešcev, 50 jahačev in 6 inspektorjev. Dosedanjih 600 mož ne zadostuje! — Kakor poroča „N. Fr. Pr.“ iz Prage, ostal je prof. Masaryk zaupnik mladočeške stranke, akoprem je mandata državni i deželni odložil. — V Berounu so našli dekle steklarja Löwi-ja (žida) mrtvo. Koj so se pričeli protizidovski nemiri. Ko pa je prišel drug zdravnik ter razsodil, da dekle živi in da jo je le božjast vrgla, se je ljudstvo potolažilo. — Prejšnjo nedeljo je bila posvečena cerkev sv. Ludmile na Kralj. Vinohradih. — Članov „Omladine“ so že zaprli čez 70, med njimi dr. Bašina, ki je rekel na Žofinskem otoku Gregru: „Vi hočete izpeljevati mažarsko politiko in bežite pred bajoneti?“ Iskali so pri njem neki dopis v „Neodvislosti“, pa ga niso našli. — Meseca septembra se je zgodilo v Pragi 6 samomorov in 11 se jih je poskušalo. — Deželni odbor je prisodil osrednji šolski matici 12.300 gld. podpore. — V Honosicah so posvetili matično šolo, v koji je vpisanih 54 otrok. Kako je bila ta šola potrebna, razvidi se iz tega, da je na nemški šoli v I. razred vpisanih 11 in v II. razred 2 otroka, drugi so bili tedaj sami Čehi. — Grof B. K. Kinský je poklican v gospodsko zbornico, za njegov mandat v državni zbor so postavili konservativni veleposestniki kot kandidata grofa M. K. Zedwitta. — Poslanec dež. zbora in c. kr. komornik grof Ledebur je umrl v Telnici dne 9. t. m., star 49 let. — Břevnovski samostan pri Pragi slavi v nedeljo svoj 900letni jubilej. Ustanovila sta ga sv. Voitech in vojvoda Boleslav II. leta 993 v čast sv. Benedikta. — G. Č. Sochor je dal sezidati na svoje stroške v svojem rojstnem kraju Vlčí kapelico sv. Václava. Načrte je napravil njegov nečak g. arhitekt Ed. Sochor. — Jaroslav Vrchlický prične dne 16. t. m. svoja predavanja na modroslovnem oddelku vseučilišča. V prvem tečaju bode predaval „O Calderonu, njegovi dobi, življenju in delu“, „O zgodovini novejša italijanske poezije“.

(Drzni tatje.) Poročali smo že, da so ukradli tatje dné 17. t. m. zvečer v Hrastju pri Ljubljani in sicer „pri Tinčku“ jedno lepo brezasto kravo, katero so, kakor se govori, gnali v Ljubljano. Poprašana „uzmoviča“ na mitnici, kam kravo ženeta, imenovala sta neki ime jednega tukajšnjih mesarjev. Znabiti se mestni policiji posreči, da pride tem ciganom na sled.

(Nov obrednik) ali rituale za lavantinsko škofijo tiska se v Cirilovi tiskarni v Mariboru. Tisk je jako lep in oblika prav čedna.

(Nova brzojavna postaja) prične poslovati v ponedeljek v Ronkah.

(Dr. Pij Marija Mortara.) redovni korar, se je mudil včeraj v Ljubljani in se je poklonil prevzvišenemu knezoškofu. Č. g. kanoniku dr. Elbertu, ki ga je spremljal, je izrazil željo, da bi se rad učil slovenščine. Č. gosp. kanonik mu je zato preskrbel Sketovo slovnico. Danes zjutraj se je odpeljal z brzovlakom v Benetke, od koder pojde v Modeno obiskat svojo mater. O tem možu so svoj čas na dolgo in široko pisali. Rodil se je dr. Pij M. Mortara leta 1865 židovskim starišem v Bolonji; 10 mesecev starega ga je v smrtni nevarnosti krstila krščanska dekla. To se je izvedelo leta 1868 in Pij IX. je zahteval od njegovih starišev, naj ga izroče katoliški vzgoji. Ker niso hoteli, jih je prisilil in Pij IX. je postal sam oče ubogemu otroku. Ves svet je kričal proti temu. Napoleon III. in lord Palmerston sta delovala proti Piju, a deček je bil vendar le lepo katoliško vzgojen in sedaj je goreč, pobožen redovnik!

(Seminarij rabinski) se je odprl oni dan na Dunaju. Vpisalo se je 30 slušalcev, med njimi 15 iz Galicije. Na predlog dr. Byka se bo vpeljal za slušalce iz Galicije poljski jezik pri razlagi.

(Iz ruske Poljske.) Iz Varšave se poroča „Przegliąd“-u, da je tam „oberpolicajmajster“ (to je ruski uradni naslov) izdal jako zanimiv ukaz. Zidje varšavski so imeli navado, da so dosle, kolikor je bilo mogoče, skrivali svoja židovska imena. Rabili so najrajši krščanska imena; sicer so pa napisali na svoje prodajalnice samo začetno črko, n. pr. S. namesto Šmul, I. namesto Icik, M. namesto Mošek itd. Ker je priimek čisto zvenel nemško ali poljsko in se po priimku ni dalo sklepati, da je prodajalec žid, se je marsikdo zmotil. Zato je ukazala policija, da noben žid ne sme več rabiti krščanskega imena in pa da mora imeti popolno izpisano svoje židovsko ime. Do 13. novembra se morajo vsi napisi spremeniti. Žid je zvit, a policija še bolj! Vendar pa utegne biti tudi mnogo zlih nasledkov temu ukazu. „Poljski Mojzesove vere“, kakor se imenujejo židje, bodo sedaj tembolj sprejemali krščanstvo samo iz — koristoslovja. Tembolj je ta zadeva opasna, ker se v zadnjem času dá tri četrtine židov krstiti v evangelijski molitnici; ostala četrtina pripada pravoslavju, kalvinizmu in katoličanom. — Strokovnih šol je na ruskem Poljskem od dné do dné več. Samo v Varšavi odpró v kratkem štiri nove oddelke na realki: kupčijski, kemični, tehnični in obrtni. Vlada pravi v svojem razglasu, da jo k temu nagiblje vedno narastajoči učeni proletarijat, ki čisto na gimnazijah pol-izšolan začne rogoviliti in postane nevaren deželi in carstvu. Strokovne šole imajo temu odpomoči in dati mladini praktičnih smislij. — Rusi hočejo vedno bolj porusiti Poljake. Zato so uvedli pri gimnazijah zavode za dijake, ki imajo vedno več uspehov. Pouk in vzgojo vodijo samo ruski profesorji in tako dijaku za rana vcepijo svoja načela. Pedagogi ruski so sploh trdili, da kar je šola storila dobrega za Rusijo in grško-razkolno vero, je podrl dom.

(Židovska kupčija.) V Przemýlu se je našel drugi „Geschäftsman“, kateri je namesto Kellerja, ki se je nedavno vtopil, prevzel nalogo, galska dekleta izvažati v Turčijo. Ime tega izraelita je N. Blaustein. Pridobil si je že dosedaj precejšnje premoženje, pa ni odjenjal, marveč nadaljeval obrt. Dosedaj mu je šlo po sreči. Pred nekaterimi dnevi pa, ko je Blaustein ekspedoval tovor, ga je prišla policija in ga izročila sodišču. Sedaj sedi v ječi, pa energično postopanje nam bo podalo daljših pojasnil o ti stvari.

(Ruski konzulat v Krakovem.) Z Dunaja se nam poroča, da se povodom odprtja konzulata nemškega v Krakovem vrše pogajanja o ustanovitvi generalnega konzulata ruskega v polajšanje kupčijskih razmer.

(O generalu Skobjelevu), slavnemu osvoboditelju Šipke za časa zadnje rusko-turške vojne, kroži mnogo anekdot, ki kažejo generala človeka nenevadno veselega in dovtipnega. Jaden petrograjskih časnikov pripoveduje nasleden prizor, ki se je vršil med Skobjelevom in njegovim služabnikom Krukovskim. — Opica! — kliče nekoč general slugo. Krukovski se ne odzove. — Opica, tebe kličem — ponavlja glasneje. Krukovski molči kakor zaklet. — Krukovski! — zakliče v tretje, že hud. Krukovski pride z mračnim licem. — Zakaj nisi prišel? — Zato, ker me je ekscelenca imenovala opico. — Torej si razžaljen? — To se razume, ekscelenca... — No, pa me poljubi — in Skobjelev mu nastavi lice. Krukovski poljubi generala. — Torej nisi sedaj več razžaljen? — Ne, ekscelenca. — A zraven si opica!

(Ruski generali.) Uradna ruska izvestja poročajo, da ima Ruska 1164 generalov, ki tvorijo blizu 3 1/2 % vsega ruskega častništva (30.000 glav). Med temi 100 rednih generalov (pehotnih in konjeniških polkov), 309 general-lajtenantov in 755 general-majorjev; 521 generalov je vzgojenih po raznih vojnih akademijah, drugi so se šolali v kadetnih ali civilnih učilnicah; 73 med njimi imajo domačo vzgojo, 24 generalov je absolvalo poleg vojnih študij i vseučilišče, 916 generalov udeležilo se je vojne 123 bilo je ranjenih, 10 generalov in 95 general-majorjev se doslej ni udeležilo še nobene vojne. Gladé na veroizpovedanje je 914 pravoslavni, 182 protestantov, 63 katoličanov, 7 mohamedanske vere in 8 armenskega veroizpovedanja. Oženjenih je 1021 generalov, neoženjenih 143. Plača vseh generalov znaša 5.681.890 rubljev in 86 kopejk na leto, torej ima vsak general povprek 5000 r. letne plače.

(Znižanje cene srebra) ima to posledico, da ruska vlada papirnate rublje prejema v višji veljavi kakor srebrne. Pred nekaterimi dnevi je bila razglašena naredba, ki priporoča ruskim carinskim ura-

dom, naj pri izplačevanju carine, katera se je kakor znano morala doslej izplačevati v zlatu, prejemajo veljavo rublja papirnatega za 60 kopejk, a srebrnega le za 55.

(Iz Brna.) 14. oktobra. V prostorih vredništva olomuškega „Pozorja“ so iskali rokopis članka „Či-sašska slova“, radi kojega je bil list zaplenjen. Z izdajateljem Procházkom, vrednikom Knechtom in vodjo tiskarne, Krampolo, se je pričela sodnijska preiskava. Oni članek se smatra za razžaljenje Njega ces. Veličanstva. — Tukaj se je ustrajil Janez Peilinger, računovodja Igu. Klingerja; je žrtva ameriškanskega dvoboja. — G. Mihael Kollár, nečak slavnega pesnika, je bil obsojen v denarno kazen, ker je bil položil na rojstno hišo svojega strica šopek. Tako je klasterski odvetnik sam pisal „Nar. Novinam“. Prispevek k mažarski svobodi. — 1. oktobra je bil shod narodne stranke v Bzenci. Ludovci so se jako „solidno“ obnašali, tako da so morali vmes poseči orožniki in okrajni glavar je bil prisiljen, poklicati eskadron dragoncev, da preprečijo nemir. Še le potem se je vršil shod. — Zemljišče, na kojem je stalo židovje nekdanje trdjavne olomuške, je že razprodano; v najbližjih dnevih se bodo razprodala še zemljišča v okolici. — V Olomcu se je ustanovil drug pogrebni zavod in dasi ravno so se ponujali meščani, je bilo dovoljeno ga ustanoviti opavčauu Wettru, tujcu. Sicer se jim prav godi, ker je mestni svet poslal tujca Lindemanna po Nemškem, da bi si ogledal moderne mesnice. Mesnica je za mesto zelo potrebna, toda domačin ni zmožen, najboljšega načrta izbrati, kakor tudi poiskati pripravnega prostora. Zato mora biti Berolinčan, kaj ne?! — Umrl je jeden izmed Sušilovih učencev; veleč. g. Jakob Procházka, nekdanji nunski špirituval in spovednik in okrajni šolski nadzornik. Bil je rodoviten pisatelj na cerkvenem in posvetnem polju. Spisal je namreč življenje nekaterih svetnikov in nekaj povestij. Kot kapelan se je peljal v Prago z dvema kapelanoma svojega priimka, Tomažem in Matijo Procházkom. Pri oglašenju se jih je hotel uradnik naznaniti, ko je vsak odgovoril: Procházka, kapelan, in še le po dolgem razlaganju si je dal dopovedati, da more nositi več ljudij jeden priimek in biti jednega stanu. Rodil se je leta 1818 v Pavlovicah. B. i. p. — Prevz. olomuški nadškof je dovolil, da se sme stara propovednica v olomuški stolnici izročiti deželnemu muzeju v Brnu. Hotel je to storiti že pokojni kardinal Fürstenberg. Propovednica je iz leta 1704. — Tukaj se je ustanovil nov list za delavce, „Obrana práce“, ki bode zagovarjal krščanski socijalizem. — Hodoninski Nemci nameravajo ustanoviti češki realki nasproti svojo gimnazijo. Največ bodeta neki pripomogla tovarnarja Auspitz in Redlich. Učenci se bodo seveda „zbohnali“ od vseh krajev, kakor na glasoviti gimnaziji v Uher. Hradšti. Častitamo k vspehu! — Novemu moravskemu deželnemu predsedniku so bili listi od začetka gorki. Sedaj ga hvalijo, da je pravičen in zna dobro češki govoriti in pisati. — 8. oktobra so proslavljali velezaslužnega pisatelja Frant. Sušila v njegovem rodišču, Novem Rousinovu. Sušil je bil buditelj Čehov, rodoviten pisatelj in je nabiral tudi narodne pesni. Kaj počno sedanji narodnjaki! — V Hrenicah hočejo Nemci pri volitvah, naj velja kar hoče, zmagati. Bolj podlo niso mogli ravnati, kot, ko so predstavili deset čeških volilcev iz drugega razreda v tretjega. — Naše mesto Brno ima samo osem cerkvá, kar je veliko premalo za prebivalce, kojih je nad 100.000. Sezidati bi se morale vsaj še štiri. S tem vprašanjem se bavi naš konservativni dnevnik „Hlas“. — Prof. Fr. B. Ševčík obhajal je danes 70letnico svojega rojstva. On je sin revnih starišev, a po svoji marljivosti si toliko naprej pomagal, da je postal pravi mecen naroda. Pri vsakem podjetju je bil on gotovo zraven. Naj ga Bog še mnogo let ohrani! — Olomuška kanonika sta postala: baron Grimmenstein, rodom Prus, ki ne zna češki, in Novak, ki je zaslužen duhoven. — Mladočeški poslanec Seichert, tedaj vrli narodnjak, je prodal svojo lekarno v Uher. Brodu Nemcu Rekleithnerju. Poprej je bila last zvestega Čeha, Pecháčka. Ta prodaja je za mesto velika zguba, ker se je komaj rešilo nemškega gospodovanja. Sicer se pa ne smemo g. Seichertu čuditi, ker je že isto storil v Rožnovu. Dvojna narodnost, ali kaj? — Cerkev Matere Božje na Hostynu je daroval gospod Moravus stolpno uro in sedaj g. Škarda iz Brna za kapelico bl. Janeza Sarkanderja vsa slikana okna. (30.000 frankov za jeden venec iz vrtnic) V preteklem poletju je umrla vdova na Dunaju, katera

je mestu volila 30 000 frankov s pogolem, da se ji vsako leto na dan vernih duš položi v-nec iz vrtnic na gomilo.

(Dve zausnici za par novih čevljev.) Da imajo uzmoviči posebno šolo, v kateri se učé ljudi slepariti, dokazuje nam tudi sledeči premeteni dogodek, kateri se je zadnje dni pripetil na Nemškem. — Bila sta in sta gotovo še danes dva ptička, katerih jeden je imel take čevlje na nogah, da so se njegovi prsti le preveč zvedavo ozirali po svetu. Ker noveev ni, trená nove čevlje na drug način dobiti. Jeden stopi hitro v prodajalnico. Dá si pokazati mnogo lepe robe in ker mu je jeden par posebno všeč, svoje stare škurpe sezuje in s nove pome-ri. Ravno prav so mu — toda v tem trenutku jezno prisopiha njegov tovariš v prodajalnico in mu pri- loži par gorkih zausnic — ter hitro odnese pete. Tako vnebovpijoče krivice oni v novih čevljih se-veda ne more prenesti. — Razkačen plane kviško in jo vdere za hudobnežem. Prodajalec pa je ra- dovedno in smeje gledal za njima. Ker pa še danes ptička ni nazaj, se gotovo že leži.

Narodno gospodarstvo.

Silen propad živinoreje na Gorenjskem.

razvidi se iz „Kmetovalčevih“ člankov „Go- renjskim kmetom pravico ali pa — Ameriko“, št. 18, 19 in dalje, katere vsem pri- jateljem narodnega gospodarstva gorko priporočamo. To po tem bolj, kar bodo ti posebno služili v po- jasnilo in dopolnilo našim člankom „Gorenjske planine v nevarnosti“, v katerih se je pi- salo o sedanjem položaju le za tržiški okraj. List „Kmetovalec“ pa se ozira tudi na radovljjski okraj in nam obeta vzroke, kako je do tega žalostnega položaja prišlo. Dovoljujemo si povzeti nekaj statističnih podatkov:

V radovljjskem okraju bilo je v l. 1880 mlade jalovine 1881, v l. 1890 pa le 1468, toraj 413 manj; v l. 1880 krav 6251, v l. 1890 pa le 4678, toraj 1564 manj; v l. 1880 bikov 220, v l. 1890 pa le 175, toraj 25 manj; v l. 1880 volov 1656, v l. 1890 pa le 1321, toraj 345 manj.

Resnici na ljubo pa moramo povedati, da je število junic v tem času za 245 narastlo.

Ako odštejemo od primanjkljaja mlade jalove govedi, ki znaša 413 glav, 245 junic, je še vedno 168 glav primanjkljaja. Ako nadalje dve mladi go- vedi štejem za jedno veliko, znaša to 84 velikih goved, toraj je padlo število velike go- vedi v radovljjskem okraju v desetih letih za 2208 glav.

Ovec bilo je l. 1880 11291, a l. 1890 le 5222, toraj 6069 manj.

Koz bilo je l. 1880 3356, l. 1890 1037, toraj 2319 manj.

Večinoma so prizadete občine Bohinjska Bistrica, Srednja Vas, Bled in Gorje.

Številke jasno in brez pretiravanja go- vore in pričajo, da gre pri nas narodno go- spodarstvo rakovo pot. Tudi Gorenj- cem gmotno najbolj trdnemu delu kranjske dežele trka uboštvo na vrata; kajti ondi je živinoreja glava narod- nega gospodarstva, in ravno živino- reja rapidno propada.

Uprav na to žalostno posledico nezdravih go- spodarskih razmer je opozarjal v državnem zboru g. Fr. Povše. Ze sedaj se vidi, da je imel popolnoma prav.

In vendar je ravno od dobro vrejenega in na- predujočega narodnega gospodarstva oživljenje in pomen vsacega naroda odvisen, le v njem ima narod svoj obstanek zagotovljen. Kaj zmore neki na mi- ljone broječ, zadolžen siromašen narod? Nič! Kopica pijavk, bodi si židov ali drugih nič boljših oderuhov, katerim je jedina briga njihova osebna korist, go- spodari in zapoveduje mu; saj mora dolžnik vedno tako plesati, kakor mu njegov „dobrotnik“ gode. Zgledov mi pač ni potreba naštevati.

A vse drugače je, če narod živi v gmotnem blagostanju; on je neodvisen, samostalen, in še le pri takem lahko govorimo o nadaljnem napredku, o narodnosti, katera je sama na sebi, če ne v svezi z narodno-gospodarskim vprašanjem, le prazna fraza.

Daj namesto milijona sestradahih beračev, ka- terih nobeden se ne briga za narodnost, kopico gmotno trdnih mož, in videl bodeš, kaj se naredi ž njimi. Saj vidimo pri socijalistih, kako zanikujejo narodnosti vsako pravico.

Vsak pravi rodoljub, kateri ljubi svoj narod v srei, a ne na koncu jezika, moral bi delati v prvi vrsti na to, da se zboljša narodna ekonomija, katera je važna ne le za en narod, ampak sploh za človeško družbo. V to svrho moral bi se vsakdo najpred se- znaniti vsaj z glavnimi nauki o usrodnem gospo- darstvu. Ti niso potrebni le za državnike, pravnike, trgovce, obrtnike, ekonome, ampak sploh za vsacega mislečega in izobraženega človeka. Znanje narodnega gospodarstva je neobhodno potrebno sredstvo, da se spozna pravi vzrok različnih prikaznij vsakdanjega življenja, in da se dobe zdravi nazori o gospodarskem delovanju človeške družbe. Ako bi se to zgodilo, ako bi bili merodajni faktorji o tem podučeni in se po tem ravnali kmalu bilo bi rešeno tako pereče soci- jalno vprašanje. M. Š.

Posojilnica in hranilnica v Tolminu.

Iz Tolmina dne 19. okt.

Za blagor ljudstva vnetih rodoljubov vroča želja spolnila se je včeraj. Na poziv vč. g. dekana Jos. Kragelj-na in župana bl. g. Kacafura sešli smo se v občinski dvorani v obilnem številu — posebno vč. duhovščina bila je mnogoštevilno zastopana — in ustanovili „ljudsko posojilnico in hranilnico“. Ker je bila navdušenost za dobro stvar splošna, smemo se nadejati prav dobrega vpeha, so pa tudi v odboru gospodje, kojim smemo brezpogojno zaupati.

Načelnik zadrugi je vč. g. dekan, namestnik dr. pl. Premerstein c. kr. notar, blagi 86 letni star- ček; denarničarjem je izvoljen bl. g. Kacafura, žu- pan, namestnikom č. g. Ivančič, tolm. kaplan; taj- ništvo je prevzel delavni g. Oskar Gabršček, posest- nik in krčmar, a namestnik mu je g. Jož. Premer- stein; knjigovodstvo je v rokah spretnega g. Hier. Kacafure in občinskega tajnika g. Mihovila Stru- kelja-a.

V načelstvu so toraj vsi gg. v Tolminu stan- joči in sicer radi rednejšega poslovanja.

Za nadzornike določili smo pa 4 izven Tolmina stanujoče gosp. in sicer so vč. gg. župniki v Vol- čah, v Ročah, v Nemškem rutu in Drežniški vč. g. vikar, ter tolminski podžupan g. Iv. Gabršček. Za- druga bo začela poslovati hitro, ko bodo pravila od visoke vlade potrjena. Bog daj svoj blagoslov!

Letina je na Tolminskem dobra, tu in tam, posebno bolj v hribih, se sme celo prav dobro ime- novati, le ajda ni v dolinah kaj prida.

Oslovski kašelj pri otrocih je zabranjeval, ozi- roma še brani obiskovanje šol; po nekaterih vaseh ni bilo šole celo po 4 mesece.

Slišim, da bo sv. misijon na Libušnjem prve dni meseca nov. vodila ga bodo menda preč. gg. oo. Lazaristi iz Ljubljane. Bog daj prav obilni svoj blagoslov!

Društva.

(Vabilo na redni občni zbor „Glas- bene Matice“ v Ljubljani, kateri bode dné 28. oktobra 1893 v šolskih prostorih (knežji dvorec, II. nadstropje) ob 7. uri zvečer. Vspored: 1. Na- govor predsednikov. 2. Poročilo tajnikovo o društve- nem delovanju za leto 1892/3. 3. Poročilo blagajni- kovo. 4. Volitev novega odbora. 5. Posamni nasveti. — Čast. g. člane uljudno prosimo, da se tega zbora mnogoštevilno udeleže. Odbor.

(Društvo „Sloga“ v Čadramu) priredi dné 29. oktobra ob 3. uri popoldne svoj tretji občni zbor v bralni hiši g. Klineja s sledečim vspe- redom: 1. Pozdrav predsednika. 2. Poročilo o društvenem delovanju. 3. Govor g. J. Belé-ta o sadjarstvu in zlasti o jesenskih in zimskih in spomladanskih de- lih. 4. Poročilo blagajnikovo. 5. Razni predlogi in nasveti, in po zborovanju prosta zabava v gostilni g. Franca Klineja. — K pristopu v društvo in k obilni udeležbi zbora najuljudneje vabi vse bližnje in daljne rodoljube društveni odbor.

(Slovenska posojilnica.) V Hrastniku se ustanovi kmalu slovenska posojilnica in se nje delovanje raztegne tudi čez Trbovlje, kadar jej po- trdi vlada pravila.

Za „katoliški sklad“ prejeli smo nadalje od p. n. domoljubne gospóde nastopne darove:

Matej Tavčar, župnik v Komeudi pri Kamniku gld. 100.—
Dr. Janez Semen, profesor bogo- slovja v p. v Ljubljani, mesečnino za september in oktober 10—

Dr. Vinko Gregorič, primarij de- želne bolnišnice v Ljubljani, meseč- nino za oktober 5—
Janez Oblak, mestni kapelan pri sv. Jakobu v Ljubljani, mesečnino za avgust, september, oktober in no- vember 10—
Valentin Eržen, mestni kapelan pri sv. Petru v Ljubljani, mesečnino za september in oktober 6—
Gregor Šlibar, župnik v Rudniku pri Ljubljani 5—
Jožef Novak, kapelan v Dobu 5—
Andrej Kalan, stolni vikar in ka- pelan v Ljubljani, mesečnino za ok- tober 5—
Janez Brencé, župnik pri Sv. Gre- gorju, mesečnino za oktober 1—
Matej Zakrajšek od Sv. Gregorja, letnino —50
Več posestnikov od Sv. Gregorja za mesec oktober —40
Udeleženci jesenskega farnega izpita v Ljubljani 70—
Ivan Belec, župnik pri Sv. Martinu v Istri, mesečnino za oktober, no- vember in december 5—
Janez Zupan, ekspozit v Šempetru na Notranjskem 10—
Frančišek Ferjančič, kapelan v Trnovem pri Il. Bistrici 10—
Dr. Martin Matek, profesor bogo- slovja v Mariboru, mesečnino za oktober 5—
Josip Zidanšek, profesor bogo- slovja v Mariboru, mesečnino za oktober 5—
Mihael Arko, kurat v Šturiji, na- bral je na dan pastoralne konference v Vipavi dne 16. t. m. 106 gld., katere so zložili nastopni gg.:
Mihael Arko, kurat v Šturiji 20—
Janez Hladnik, kurat na Gočah 25—
Janez Demšar, župnik v St. Vidu pri Vipavi 15—
Janez Skvarča, kurat v Budšnjah 10—
Matija Erjavec, župnik in dekan v Vipavi (drugi prispevek) 10—
Frančišek Pleško, župnik v Pod- dragi 5—
Jernej Primožič, kurat na Vrab- čah 5—
Valentin Klobus, kurat na Slapu (vnovič) 5—
Frančišek Rajčevič, kapelan v Vipavi (vnovič) 5—
Janez Mavrič, kurat v Ustji 5—
Albin Ilowski, farni upravitelj v Lozicah 1—

Mili Bog povrni vsem velikodušnim darovalcem tisočero ter jim obudi mnogo posnemalcev!

V Ljubljani, dne 20. oktobra 1893.

Josip Šiška,

tajnik „izvršujočega odseka“.

Darovi za „katoliški sklad“ naj se blagovolijo po- šiljati pod naslovom: Josip Šiška, knezoškofjski taj- nik v Ljubljani.

Telegrami.

Dunaj, 21. oktobra. Za izjemni odsek predlagani kandidati so večinoma odločni nasprotniki izjemnih odredb. Zbornica se najbrže že jutri razpusti.

Dunaj, 21. oktobra. Jesensko zasedanje državnega železniškega sveta otvoril je danes trgovski minister. Prva skupna seja je v ponedeljek.

Dunaj, 21. oktobra. Nadvojvoda Albreht je odpotoval v Draždane.

Budimpešta, 20. oktobra. Grof Taaffe je odpotoval na Dunaj.

Cetinje, 20. oktobra. Črnogorska vlada je izročila bosenski deželni vladi vse kazenske begune, ki so doma storili kako hudo- delstvo.

Belgrad, 20. oktobra. Ruski poslanik je bajé naznanil srbski vladi, da Rusija ne odobrava izzivajočega postopanja Srbije proti Avstriji.

Sredec, 21. oktobra. Minolo noč je močno sneg šel. Bati se je, da bode sneg kje promet oviral.

Rim, 21. oktobra. Angleški veleposlanik je danes zjutraj umrl.

Št. Peter, 21. oktobra. Izmed šestarih volilnih mož trije odločno konservativni.

Peterburg, 21. oktobra. Car je z rod- bino prišel v Gačino.

London, 30. oktobra. Pri Detroitu v michiganski državi sta vkupe trčila dva

vlak. 25 mrličev so že izvlekli izpod zrušenih vóz.

Pariz. 21. oktobra. V mestni hiši prirejeni ples v čast ruskih častnikov je bil sijajen.

Novi York. 20. oktobra. Po došlih poročilih iz Južne Amerike so braziljanski vstaši v Desterru osnovali začasno vlado in se nadejajo, da jo priznajo druge države.

50.000 goldinarjev je glavni dobiček velike inomoške 50krajcarske loterije. Častite čitatelje opozarjamo, da je žrebanje že dne 26. oktobra.

Umrli so:

19. oktobra. Josip Tekavec, delavec, 65 let, Grubarjeve ulice 4, rak v mehurju.

Tuji.

19. oktobra.

Pri **Maliču**: Linhart; Polaczek; Steiner, Winheim, Friedrich, Schaffer, Leber Fuchs, Blau, trgovci; Deutschland, Bernhart, Wolkenstern in Pittner, potovalci, z Dunaja. — Zahradka, potovalec, iz Liberce. — Mayerhofer, potovalec, iz Schärding-a. — Weber, potovalec, iz Monakovega. — Krismanek, potovalec, iz Celoveca. — Schidlof iz Pariza. — Westen, trgovec, iz Prage. — Mazzaroli, trgovec; Dinkelspiel; Nardell, zasobnik, iz Trsta. — Sagaischek, zasebnik, in Filip, potovalec, iz Grada. — pl. Schiwitzhofen iz Gorice. — Brož, soproga rudniškega nadoskrbnika, s hčerjo, iz Idrije. — Ivan Bendiš iz Trsta. — Josip Rhomberg iz Celoveca. — Jaklitsch, tovarnar, iz Kočevja.

Pri **Stonu**: Rosner, stavbeni svetnik; Vieten, uradnik; Alvian; Neskovits; Jahoda; Kopf, Weiner, potovalca; Bolf, Bienenfeld, Goldstein, Abeles, Hartel, Frank, Herz, trgovci, z Dunaja. — Brüll in Kanka, trgovec, iz Brna. — Siegfried, trgovec, iz Frankobroda. — Müller, trgovec, Kahler, potovalec, in Greger, bančni uradnik, iz Trsta. — Schwara, zasebnica, in Seehofer, uradnik, iz Grada. — Bayer, stotnik, in Jarek, dijak, iz Ljubljane. — Jentl iz Maribora. — Wogrinz, tesarski mojster, iz Brežic. — pl. Robochay iz Somogy-a.

Pri **avstrijskem caru**: Ivan Zupančič, učitelj, iz Idrije. — Jurgole, župan, iz Mošenj.

Pri **Južnem kolodvoru**: dr. Frane Košmelj, polkovni zdravnik, iz Temešvara. — Gatti, uradnikova hči, iz Beljaka. — Drülshagen iz Kolonije. — Barboli iz Istre.

Pri **bavarskem dvoru**: Schneider, mehanik, z Dunaja. — Janša, trgovec z lesom, z Dovjega.

Vremensko sporočilo.

Dan	Čas	Stanje		Veter	Vreme	Mokrine na 24 ur v mm
opazovanja		zrakomera v mm	toplomera po Celziju			
20	7. u. jut.	744.6	0.8	sl. vzh.	jasno	0.00
	2. u. pop.	744.2	9.2	zm. vzh.	"	
	9. u. zveč.	746.1	2.4	sl. vzh.	"	
Srednja temperatura 4.1°, za 6.7° pod normalom						

Tržne cene v Ljubljani

dne 21. oktobra.

	gl. kr.		gl. kr.
Pšenica, m. st.	8 60	Speh povojen, kgr.	66
Rež,	6	Surovo maslo,	80
Ječmen,	6	Jajce, jedno	3
Oves,	6 65	Mleko, liter	10
Ajda,	8 50	Goveje meso, kgr.	84
Proso,	5 50	Telečje	58
Koruza,	6	Svinjsko	58
Krompir,	2 14	Koštrunovo	36
Leča, aklt.	10	Pišanec	40
Grah,	12	Golob	17
Fižol,	9	Seno, 100 kgr.	3 57
Maslo, kgr.	1 02	Slama,	2 67
Mast,	68	Drva trda, 4 kub. mtr.	7
Speh svež	60	" mehka,	5

Zahvala.

Gosp. Peter Maidič iz Celja blagovolil je meni revni vdovi, ko mi je bila po zadnji povodnji zelo poškodovana mala bajta, po g. M. Grobelniku pokloniti 10 kron, za kar mu Bog plati tisočkrat!

V Motniku, dne 8. oktobra 1893.

Lucija Bervar.

Glasovita

radi svojega učinka, odlikovana radi svojih zdravilnih lastnosti z častno diplomom in zlato svetinjo na razstavi v Londonu in Parizu, z zlato svetinjo v Briselju in Tunisu. 324 17

želodčeva tinktura

G. Piccoli-ja, lekarja v Ljubljani

ja vspešno dietetično sredstvo, katero krepi in zdravi želodec, kakor tudi opravi prebavnih organov izbornu pospešuje.

Izdelovatelj razpošilja jo proti povzetju zneska v zabojih po 12 steklenic za 1 gl. 36 nove, po 55 steklenic (zaboj tehta 5 kg) za 5 gl. 26 nove. Poštnino plača vedno naročnik. Cena eni steklenici 10 novcev.

Prodajalka

izurjena v trgovini z manufakturnim blagom, za silo tudi s specerijskim blagom, večja šivanja in raznih ženskih ročnih del, z dobrimi spričevall, želi svojo dosedanje službo premeniti.

Natančneje pové upravništvo „Slovenca“. 52/ 1

Marljiv deček

zadostno izšolan, vsprejme se takoj za učenca v trgovini s specerijskim blagom M. E. Supan na Dunajski cesti v Ljubljani. 521 2-1

Stolpne ure!

Priporočam se prečastiti duhovščini in sl. občinskim predstojništvom za **napravo novih ali popravo starih stolpnih ur.**

Moje ure so iz najboljšega blaga in zelo trajnega dela. Izdelujem jih po najnovejšem načinu, in ker so matematično popolnoma natančno uravnane, kažejo čas tako točno, da jih ni treba regulovati. 486 6-3

Cene so zelo nizke. — Jamstvo 5 let.

Proračune na zahtevanje brezplačno.

Bogdan Oblak,
na Vrhnikih (Kranjsko).

1000 veder novega vina

letošnjega pridelka 510 5-4

prodá tako

Anton Gregorič,
posestnik in posojilnični tajnik v Ptuj.

August Runggaldier,

delavnica cerkvenih lesenih kipov in pedobarskih proizvodov, v St. Ulrichu, Gröden, Tirolsko,

priporoča prečastiti duhovščini, cerkvenim predstojništvom, patronom in cerkvenim dariteljem

altarje, lece, vsakovrstne svetnike, statve, križeva pota, križe, Kristuse, božične jaslvice itd. itd.

vsakojake kakovosti in oblike v natančni pripravi in najfinjši izvršitvi. 57 2-2

Ilustrovani ceniki na željo zastoj in franko.

Za dobro delo se jamči.

200 hektolitrov

novega isterskega vina

belega in črnega (526 3-1)

prodá se takoj po 16 gl. hektoliter, postavljenega na postajo.

Več pové iz prijaznosti gosp. Fran Marčinko, župnik na Vranju (pošta Boljun). Istra.

Teodor Slabanja,
srebrar v Gorici (Görz),
ulica Morelli št. 17,

se priporoča prečastiti duhovščini za napravo cerkvenih posod in orodij iz čistega srebra, alpaka in medenine po najnižji ceni v najnovejših in lepih oblikah. Stare reči popravim ter jih v ognju posrebrim in pozlatim. — Da si morejo tudi manj premožne cerkve omisliti razne cerkvene stvari, se bodo po želji prečastitih p. n. gospodov naročnikov prav ugodni plačilni pogoji stavili.

Ilustrovani cenik franko.

Pošilja vsako blago dobro spravljeno in poštino prosto. 3 36-29

Zdravila za živino.

Skušena redilna štupa za živino,

za konje, rogato živino, ovce in prašiče itd.

Rabi se skoro 40 let z najboljšim vspehom večinoma po hlevih, ako živinče ne more jesti, slabo prebavlja; zboljšuje mleko in nareja, da krave dajo več mleka.

Zametek z rabilnim navodom vred velja le 50 kr., 5 zamotkov z rabilnim navodom samo 2 gl.

Cvet za konje.

Najboljše mazilo za konje, pomaga pri pretegu žil, otekanju kolén, otrpnenju v boku, v križu, otekanju nog, mehurjih na nogah itd.

Steklenica z rabilnim navodom vred stane le 1 gl., 5 steklenic samo 4 gl.

Ta zdravila za živino se dobijo v 203 28

lekarni Trnkóczy-ja

v Ljubljani zraven rotovža

in se vsak dan s pošto razpošiljajo.

Najnižje cene
in
najboljše blago.

Najboljše in najceneje

kupuje se

železo, raznovrstna železnina, cement, okove itd. pri

Andreju Druškoviču,

v Ljubljani

Mestni trg 10.

272

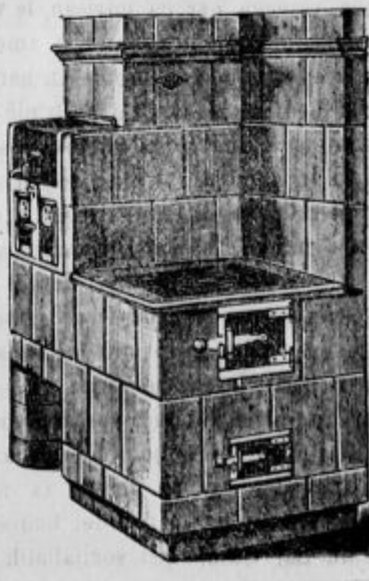
ZALOGA

25

nagrobni križev, štedilnikov in njih posameznih delov, ledenic, finih žag itd. po najnižjih cenah.

Zaloga
železniških
šin
po
najnižjih
cenah.

Naznanilo preselitve.

J. N. Potočnik

krojaški mojster v Ljubljani

dosedaj v uršulinskem poslopji na Kongresnem trgu

preselil se je na

Marije Terezije cesto št. 2

→ v Tavčarjevo hišo. ←

Pri tej priliki zahvaljuje se preč. duhovščini in sl. občinstvu za obilno naklonjenost, katero naj blagovolé ohraniti mi tudi v bodoče. 513 4-3

Št. 19.681.

Razglas

515 3-1

mladeničem, ki stopajo v vojaško dôbo.

Zaradi prihodnjega vojaškega nábora, ki bode 1894. leta, naznanja mestni magistrat ljubljanski sledeče:

1. Vsi tû prebivajoči mladeniči, kateri so bili rojeni 1873., 1872. in 1871. leta, se morajo zglasiti v zapisanje

tekem meseca novembra letos

pri mestnem magistratu.

2. Mladeničem, ki nimajo v Ljubljani domovinstva, je seboj prinesiti dokazila starosti in pristojnosti.

3. Začasno odsotne ali pa bolne mladeniče smejo zglasti stariši, varuhi ali pooblaščenici.

4. Oni, ki si mislijo izprositi kako v §§ 31. 32. 33 in 34 vojnega zakona navedenih ugodnosti, imajo ali v mesecih januariju in februariju 1894. leta podpisanemu uradu, ali pa najpozneje na dan glavnega nabora naborni komisiji izročiti z listinami opremljene prošnje.

5. Oni, ki želijo, da se jim dovoli stava zunaj domačega stavnega okraja, morajo ob priliki zglastitve izročiti z listinami opremljene prošnje. V takem slučaju je moči tudi istočasno zglasti in dokazati pravico do kake v §§ 31. 32. 33 in 34 vojnega zakona povedanih ugodnosti.

6. Dolžnost zglastitve imajo tudi sinovi vojaških oseb, bivajočih v dejanski službi in pa oni, ki so nameščeni pri upravi vojstva (vojnega pomorstva) in so še stavodolžni.

7. Kdor zanemari dolžnost zglastitve, in sploh iz vojnega zakona izvirajoče dolžnosti, se ne more izgovarjati s tem, da ni vedel za ta poziv ali pa za dolžnosti, izvirajoče mu iz vojnega zakona.

Stavljeneec, kateri opusti propisano zglastitev, ko mu ni branila nikaka njemu nepremagljiva ovira, zakrivi se prestopka § 35. vojnega zakona in zapade globi od 5 do 100 gld. eventuelno zaporni kazni od jednega do dvajset dni.

Magistrat deželnega stolnega mesta Ljubljane,
dné 9. oktobra 1893.

Otročji vozički

jako fini, močni in lepi dobivajo se pri meni skoz leto in dan in sicer v vseh barvah, kakor rúdeče modro, sivo in olivno, po gld. 5.50, 6.—, 7.—, 8.—, 9.—, 10.— in višje po vsaki ceni do 20 gld

Anton Obreza,
tapecirar,

v Ljubljani, Selenburgove ulice 1.

Najeenejši kraj za nakupovanje otročjih vozičkov. 537 50-50

POVESTI

ANDREJ KALAN

je izšel ter se dobiva komad po 20 kr., po pošti 23 kr. v „Katoliški Bukvarni“ in „Katol. Tiskarni“ v Ljubljani.

Dobé se še II., III. in IV. zvezek.

Med. univ.

dr. Stefan Divjak

naznanja, da se je dné 19. t. m.

nastanil v Lukovici

kot praktični zdravnik.

528 (1)

10

goldinarjev

stane pri meni eden modroc na peresih (Federmatratze). Ti modroci so solidno iz najboljše tvarine narejeni, imajo po 30 dobro vezanih, močnih peres iz najboljšega bakrenega drata, so s finim afrikom tapecirani in močnim platnenim ovilhom preoblečeni ter pri najtežji rabi do 15 let nobenih poprav ne zahtevajo. Pri naročilih z dežele naznani naj se vselej natančna mera postelje v notranji luči. — Ako se torej dobi za 10 gld. dober tapeciran modroc na peresih, je pač neumestno kupovati malo vredne nadomestke (kakor žičaste žimnice, slavnice itd.), kateri pravemu namenu, imeti dobro posteljo, ne ustrezajo.

ANTON OBREZA, tapecirar v Ljubljani, Selenburgove ulice 1.

Ta domača, narodna trdka bodi prečast. duhovščini in slavnemu občinstvu najboljšje priporočena za nakupovanje žimnic, garnitur, divanov, stolov, preprog, zagrinjal in vsega v tapetniško obrt spadajočega dela.

Ceniki s podobami zastoj in franko. — Hitra in poštena postrežba, nizke cene. 536 50-50

Najprimernejša darila za vsako priliko so

švicarske žepne ure

kateré ima v največji izbiri v zalogi

France Čuden,
urar v Ljubljani,

Vélikí trg 25.

Po najnižji ceni dobé se tudi najraznovrstnejše

stenske ure, ure za dvorane in s stojalom, ure-budilnice itd.

Največja zaloga prstanov, uhanov, verižic, srebrnih in zlatih, vse po tovarniški ceni. 185 30

Popravila izvršuje točno pod jamstvom. — Ilustrovani ceniki so franko na razpolago. — Poštna naročila izvršuje obratno.

Brata Eberl,

338 26-19

izdelovatelja napisov.

Pleskarska obrt za stavbe in mebelje.

Ljubljana, Franciškanske ulice št. 4.

Prevzameta vsa v njih stroko spadajoča dela v mestu in na deželi. Dobra, fina dela, najnižje cene.

Zadnji teden!

Inomostske srečke à 50 kr.

Zadnji teden!

Glavni dobitok **50.000** goldinarjev.

(457 18-22)

2 Srečke à 50 kr. priporoča J. C. MAYER.

Kathreiner-jeva Kneipp-a sladna kava

z okusom navadne kave. Ta kava daje to nedosežno prednost, da se škodljivemu vživanju namešane ali s surrogati pomešane navadne kave lahko odrečemo in dobimo okusnejšo, pri tem pa še zdravjšo in redilnejšo kavo. — Neprekosljiva kot dodaja navadni kavi. — Pona-redeb se skrbno izogibaj. — 1/2 kilo 25 kr. — Dobiva se povsod.

Pristno samo v belih zavitkih s podobo župnika Kneippa kot varstveno znamko.

Zahvala in priporočilo.

Velečast. cerkvenim predstojništvom in slavnemu občinstvu izrekam pristožno zahvalo za vsa prijazna naročila v **vosčarni Šupevčevi**.

Javlja joč, da vodim i nadalje

svečarno pod prejšnjo firmo,

zagotavljam, da se bodem po vseh močeh trudila, ustreči p. n. naročnikom in tako ohraniti ime **firme Šupevčeve**.

Odličnim spoštovanjem

Zofija Bernard.

525 2-1

Solidne, zložne
močne in
čudovito cenene

stole

vsake vrste ponuja
prva kranjska tvornica
za upognjeno pohištvo
samo iz napojenega masivnega lesa.

Jos. Verbič-a

v Bistri,
pošta Borovnica.

(230 52-26)

V blagohotno uvaženje!

Priporočava za bližajočo se

506 4-3

jesensko in zimsko sezono

izborno svojo zalogo vsakovrstnega

suknenega blaga

za gospodske in deške obleke, zimske suknje
in menčikofe; dalje vsakovrstnega

blaga za gospejine obleke,

pristno tirolsko domače sukno (loden)

za gospejine obleke v najnovejših modernih bojah.

Barhant za pranje

za bluže in obleke, posebno cenen in priporočljiv; dalje
pique, motvozast in atlažast barhant, ogrinjače za gospode in
gospe, odeje in vsakovrstno pleteno blago.

Tovarniška zaloga najboljšega

platnenega in volnenega blaga

Za dobro blago jamčita. — Cene blagu primerno jako nizke.

Grobelnik in Ihl,

trgovina s suknom in manufakturnim blagom
na debelo in drobno.

Tovarniška zaloga najboljšega platnenega
in damast-blaga.

Pred škofijo 2, v Ljubljani, Pred škofijo 2.

Različne ostanke pristno volnenega sukna, uporabljive za cele obleke in hlače,
prodava mnogo pod tovarniško ceno in sicer: meter gld. 1.40 in višje.

Dr. Alfred Mahr,

prakt. zdravnik,

nastanil se je

515 3-8

v Ljubljani, Mestni trg 8, II. nadstropje.

Ordinira od 1. do 3. ure popoldne, ubožne brezplačno.

„SLAVIJA“

vzajemno zavarovalna banka v Pragi

zavaruje

človeško življenje

po vseh kombinacijah

mного ugodneje, ko vsaka druga zavarovalnica.

Cleni banke „Slavije“ imajo brez posebnega priplačila
pravico do dividende, katera je doslej iznašala po 10%, 20%,
25% in **jedno leto celó 48%**.

Za škodo izplačala je doslej banka „Slavija“ čez **dvajset milijonov goldinarjev**. — Po svojih rezervnih in poroštvenih fondih more se meriti z vsako drugo zavarovalnico.

Kako koristno in potrebno je zavarovanje življenja, dokazujejo naslednje

primere:

1. Helena Arbeljnova, kramarica v Ljubljani, zavarovala se je dne 5. maja 1884. Do svoje smrti dne 15. februarja 1885 uplačala je 32 gld. 54 kr. zavarovalnice; banka „Slavija“ pa je izplačala njenim dedičem 1000 gld.

2. Dr. Fran Ambrožič, mestni zdravnik v Ljubljani, zavaroval se je dne 30. januarja 1875. Do svoje smrti dne 11. februarja 1891 uplačal je 1352 gld. 52 kr.; banka „Slavija“ pa je rodbini njegove izplačala 3000 gld.

3. Ivan Zor, c. p. brojačni kontrolor v Ljubljani, zavaroval se je dne 10. decembra 1871. Do svoje smrti dne 8. febr. 1885 uplačal je 1393 gld. 92 kr.; banka „Slavija“ pa je izplačala njegovi rodbini 3000 gld.

4. Miha Serdič, uradnik v Trstu, zavaroval se je dne 30. novembra 1873. Dasi je do svoje smrti dne 14. jul. 1880 uplačal le 80 gld. 16 kr., prejeli so dediči njegovi od banke „Slavije“ 1200 gld.

5. Marija Lenčkova, poročnica v Blandu ob Senci, zavarovala se je dne 5. maja 1870. Ko je umrla dne 24. maja 1882, izplačala je banka „Slavija“ dedičem njenim 5000 gld., čisti je bilo uplačane zavarovalnine le 2292 gld. 16 kr.

6. Ivan Vlah, posestnik v Jušičih, zavaroval se je dne 25. novembra 1888 za 1000 gld. in dne 20. aprila 1890 zopet za 1000 gld. Na obe zavarovanji uplačal je do svoje smrti dne 13. januarja 1892 vsega skupaj 192 gld. 16 kr.; dediči njegovi pa so prejeli od banke „Slavije“ 2000 gld.

7. Ivan Železnikar, urednik „Slov. Naroda“ v Ljubljani, zavaroval se je dne 30. junija 1882 za 1000 gld. Do svoje smrti dne 26. januarja 1891 uplačal je 331 gld. 60 kr.; banka „Slavija“ pa je izplačala dedičem 1000 gld.

8. Peter Budnar, c. kr. poštni oficijal v Ljubljani, zavaroval se je dne 10. maja 1876, ter je do svoje smrti dne 10. aprila 1892 uplačal 597 gld. 12 kr. Banka „Slavija“ izplačala je pa rodbini njegovi 1500 gld.

9. Andrej Velikanje, gostilničar v Ilirski Bistrici, bil je zavarovan od 15. dne maja 1880 do 3. dne junija 1887 in je v tej dobi uplačal 364 gld. 80 kr.; banka „Slavija“ pa je po smrti njegovi izplačala vdovi 1000 gld.

10. Reza Kernova, kramarica v Cerkljah pri Kranju, zavarovala se je dne 20. aprila 1884 za 1000 gld. in banka „Slavija“ izplačala je njenim dedičem ta znesek, dasi je do svoje smrti dne 21. septembra 1892 uplačala le 241 gld. 20 kr.

11. Ernesta Jelušičeva, soproga občinskega blagajnika v Kastvu, bila je zavarovana od 5. februarja 1884 do 19. avgusta 1888 ter je v tem času uplačala 187 gld. 60 kr.; banka „Slavija“ pa je izplačala njenemu soprogu 1000 gld.

Vsa pojasnila o zavarovalnih zadevah daje radovoljno

generalni zastop banke „Slavije“

v Ljubljani

120 25-18

v lastni hiši, Gospodske ulice št. 12.

Dunajska borza.

Dne 21. oktobra.

Papirna renta 5%, 16% davka	96 gld. 75 kr.
Srebrna renta 5%, 16% davka	96 „ 70 „
Zlata renta 4%, davka prosta	119 „ 65 „
4% avstrijska kronina renta, 230 kron	96 „ 10 „
Akcije avstro-ogerske banke, 600 gld.	993 „ — „
Kreditne akcije, 160 gld.	333 „ 50 „
London, 10 funtov stl.	126 „ 70 „
Napoleonodor (20 fr.)	10 „ 07 „
Casarski cekini	6 „ 02 „
Nemških mark 100	62 „ 30 „

Dne 20. oktobra.

Ogerska zlata renta 4%	116 gld. — kr.
Ogerska kronina renta 4%, 200 kron	93 „ 50 „
4% državne srečke l. 1854., 250 gld.	146 „ — „
5% državne srečke l. 1860., 100 gld.	161 „ — „
Državne srečke l. 1864., 100 gld.	195 „ — „
Zastavna pisma avstr. zem. kred. banke 4%	98 „ 50 „
Zastavna pisma	101 „ 10 „
Kreditne srečke, 100 gld.	194 „ 75 „
St. Genois srečke, 40 gld.	67 „ 75 „

4% srečke dunajske parobrodne družbe	136 gld. — kr.
Avstr. rudečega križa srečke, 10 gld.	18 „ 50 „
Rudolfove srečke, 10 gld.	23 „ — „
Salmove srečke, 40 gld.	69 „ — „
Windischgraezove srečke, 20 gld.	60 „ — „
Ljubljanske srečke	24 „ — „
Akcije anglo-avstrijske banke, 200 gld.	148 „ 50 „
Akcije Ferdinandove sev. želez. 1000 gl. st. v. 2870	— „ — „
Akcije južne železnice, 200 gld. sr.	103 „ 50 „
Papirnih rubeljev 100	131 „ 75 „

Nakup in prodaja

vsakovrstnih državnih papirjev, srečk, denarjev itd.
Zavarovanje za zgube pri žrebanjih, pri izžrebanju
najmanjšega dobitka.
Kulantna izvršitev naročil na borzi.

Menjarnična delniška družba

„MERCUR“
Wollzeile št. 10 Dunaj, Mariahilferstrasse 74 B.

Pojasnila v vseh gospodarskih in finančnih stvareh,
potem o kursnih vrednostih vseh spekulacijskih vrednostnih
papirjev in vestni sveti za doseg kolikor je mogoče visocega
obrestovanja pri popolni varnosti

naloženih glavnice.